

Національна академія наук України
Головна астрономічна обсерваторія
ПРОТОКОЛ засідання Вченої ради ГАО
23.11.2017 № 15
м. Київ

Учену раду ГАО НАН України в складі 26 чоловік затверджено Постановою Бюро Відділення фізики і астрономії НАН України від 4 липня 2017 р. (протокол № 5).

ПРИСУТНІ: 20 членів Ученої ради – акад. НАН України **Я.С. Яцків** (голова Вченої ради), к.ф.-м.н. **С.Г. Кравчук** (заступник голови Вченої ради) к.ф.-м.н. **Л.М.Свачій** (учений секретар Ученої ради), чл.-кор. НАН України **Р.І. Костик**, чл.-кор. НАН України **Л.С. Пілюгін**, чл.-кор. НАН України **Н.Г. Щукіна**, д.ф.-м.н. **П.П. Берцик**, д.ф.-м.н. **Ю.І. Федоров**, д.ф.-м.н. **Я.В. Павленко**, д.ф.-м.н. **Ж.М. Длугач**, к.ф.-м.н. **П.П. Корсун**, к.ф.-м.н. **І.Б. Вавилова**, к.ф.-м.н. **В.В.Василенко**, к.ф.-м.н. **О.А. Велесь**, к.ф.-м.н. **П.Ф. Лазоренко**, к.ф.-м.н. **М.М. Медведський**, к.т.н. **І.І. Синявський**, к.ф.-м.н. **С.М. Осіпов**, к.ф.-м.н. **Б.О. Шахов**, **В.Л. Костюченко** (голова профспілки).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Конкурс на заміщення вакантної посади наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України.
2. Конкурс на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України.
3. Конкурс на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника відділу астрометрії та космічної геодинаміки ГАО НАН України.
4. Звіт щодо виконання дослідно-конструкторської роботи *«Розроблення 3D-моделі та конструкторської документації габаритно-динамічного макету наукової апаратури «Аерозоль-UA». Виготовлення габаритно-динамічного макету наукової апаратури "Аерозоль-UA"»* (внутрішній номер 388 Кт; договір з ДП «КБ "Південне" ім. М.К. Янгеля», наук. керівник І.І.Синявський) (доповідає І.І. Синявський).
5. Звіт щодо виконання НДР *«Створення Астрокосмічного центру обробки даних для вирішення задач багатохвильової астрофізики. Етап 5»* (внутрішній номер 381 Кт; наук. керівник І.Б. Вавилова) (доповідає І.Б. Вавилова).
6. Звіт щодо виконання НДР *«Оприлюднення досягнень з космічної науки і технологій у наукових періодичних виданнях України»* (внутрішній номер 391 Кт; наук. керівник І.Б. Вавилова) (доповідає І.Б. Вавилова).
7. Короткі звіти про закордонні відрядження співробітників ГАО НАН України (звітують *Н.Г. Щукіна і Р.І. Костик; О.В. Захожай; П.П. Берцик і М.О.Соболенко, О.О. Хода; О.А. Велесь*).
8. Різне.

1. СЛУХАЛИ:

Конкурс на заміщення вакантної посади наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово вченому секретареві ГАО НАН України Л.М. Свачій.

Л.М. Свачій: За поданням завідувача відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики І.Б. Вавилової ГАО НАН України оголосила конкурс на заміщення вакантної посади наукового співробітника названого відділу. Термін подання документів тривав з 15 серпня до 15 вересня 2017 р. На конкурс подала документи одна особа: Дар'я Вікторівна Добричева — в.о. молодшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України, кандидат фізико-математичних наук.

Далі Л.М. Свачій прочитала анкетні дані Д.В. Добричевої та поінформувала, що подані на конкурс документи Д.В. Добричевої розглянула конкурсна комісія ГАО НАН України.

Л.М. Свачій: Голова конкурсної комісії ГАО НАН України акад. Ю.І.Ізотов тепер відсутній, бо перебуває за кордоном. Він доручив мені поінформувати про зауваження та висновок конкурсної комісії. Д.В. Добричева подала на конкурс усі потрібні документи, вони оформлені згідно з вимогами. Члени конкурсної комісії обговорили публікації Д.В. Добричевої, наведені нею у переліку, і дійшли висновку, що публікацій небагато. Але конкурсантка недавно захистила кандидатську дисертацію, тепер працює за іншою тематикою, ніж працювала в рамках кандидатської дисертації, є позитивні відгуки відділу, у якому працює Д.В. Добричева, про її наукову роботу. Конкурсна комісія, беручи це до уваги, ухвалила допустити Д.В. Добричеву до конкурсу на заміщення вакантної посади наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики.

І.Б. Вавилова відповіла на запитання присутніх щодо наукової роботи Д.В.Добричевої.

Акад. **Я.С. Яцків:** Хто за те, щоб кандидатуру Д.В. Добричевої внести до переліку для таємного голосування? Одноголосно.

Далі члени Вченої ради ГАО НАН України приступили до таємного голосування, після чого голова лічильної комісії В.Л. Костюченко оголосив його результати: за – 20, проти – 0, утрималися – 0.

УХВАЛИЛИ:

За результатами таємного голосування (за – 20, проти – 0, утрималися – 0) обрати на посаду наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України кандидата фізико-математичних наук

Добричеву Дар'ю Вікторівну.

2. СЛУХАЛИ:

Конкурс на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово вченому секретареві ГАО НАН України Л.М. Свачій.

Л.М. Свачій: За поданням завідувача відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики І.Б. Вавилової ГАО НАН України оголосила конкурс на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника названого відділу. Термін подання документів тривав з 15 серпня до 15 вересня 2017 р. На конкурс подала документи одна особа: Юрій Вікторович Бабик — науковий співробітник відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України, кандидат фізико-математичних наук.

Далі Л.М. Свачій прочитала анкетні дані Ю.В. Бабика та поінформувала, що подані на конкурс документи Ю.В. Бабика розглянула конкурсна комісія ГАО НАН України.

Л.М. Свачій: Голова конкурсної комісії ГАО НАН України акад. Ю.І.Ізотов тепер відсутній, бо перебуває за кордоном. Він доручив мені поінформувати про зауваження та висновок конкурсної комісії. Ю.В. Бабик подав на конкурс усі потрібні документи, вони оформлені згідно з вимогами. Члени конкурсної комісії обговорили публікації Ю.В. Бабика, наведені ним у переліку, і зробили такі зауваження: декілька його статей містяться в архівах за попередні роки; було б добре, якби він мав 1—3 публікації в провідних наукових журналах. Але публікацій у конкурсанта багато, є позитивні відгуки відділу, у якому працює Ю.В. Бабик, про його наукову роботу. Конкурсна комісія ухвалила допустити Ю.В. Бабика до конкурсу на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики.

І.Б. Вавилова відповіла на запитання присутніх щодо наукової роботи Ю.В.Бабика.

Акад. **Я.С. Яцків:** Хто за те, щоб кандидатуру Ю.В. Бабика внести до переліку для таємного голосування? Одноголосно.

Далі члени Вченої ради ГАО НАН України приступили до таємного голосування, після чого голова лічильної комісії В.Л. Костюченко оголосив його результати: за – 19, проти – 1, утрималися – 0.

УХВАЛИЛИ:

За результатами таємного голосування (за – 19, проти – 1, утрималися – 0) обрати на посаду старшого наукового співробітника відділу позагалактичної астрономії та астроінформатики ГАО НАН України кандидата фізико-математичних наук

Бабика Юрія Вікторовича.

3. СЛУХАЛИ:

Конкурс на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника відділу астрометрії та космічної геодинаміки ГАО НАН України.

Акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово вченому секретареві ГАО НАН України Л.М. Свачій.

Л.М. Свачій: За поданням завідувача відділу астрометрії та космічної геодинаміки М.М. Медведського ГАО НАН України оголосила конкурс на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника названого відділу. Термін подання документів тривав з 18 вересня до 18 жовтня 2017 р. На конкурс подала документи одна особа: Марина Вікторівна Іщенко — науковий співробітник відділу астрометрії та космічної геодинаміки ГАО НАН України, кандидат фізико-математичних наук.

Далі Л.М. Свачій прочитала анкетні дані М.В. Іщенко та поінформувала, що подані на конкурс документи М.В. Іщенко розглянула конкурсна комісія ГАО НАН України.

Л.М. Свачій: Голова конкурсної комісії ГАО НАН України акад. Ю.І.Ізотов тепер перебуває за кордоном. Він доручив мені розповісти про зауваження та висновок конкурсної комісії. М.В. Іщенко подала на конкурс усі потрібні документи, вони оформлені згідно з вимогами. Члени конкурсної комісії обговорили публікації М.В. Іщенко, наведені нею у переліку, і дійшли висновку, що статей, можливо, надто мало як для посади старшого наукового співробітника, публікації — у вітчизняних виданнях. Але у більшості публікацій конкурсантка є єдиним автором. Крім того, є позитивні відгуки відділу, у якому працює М.В.Іщенко, про її наукову роботу. Конкурсна комісія ухвалила допустити М.В. Іщенко до конкурсу на заміщення вакантної посади старшого наукового співробітника відділу астрометрії та космічної геодинаміки ГАО НАН України.

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово **М.В. Іщенко**, котра, відповідаючи на запитання присутніх, розповіла про те, що вона була одним із виконавців дослідження земельних рухів на території емірату Абу-Дабі (Crustal Movements Study Project) — проекту, котрий у жовтні цього року був нагороджений Департаментом муніципальних справ міста Абу-Дабі як найкращий проект року 2016—2017.

Акад. **Я.С. Яцків:** Хто за те, щоб кандидатуру М.В. Іщенко внести до переліку для таємного голосування? Одноголосно.

Далі члени Вченої ради ГАО НАН України приступили до таємного голосування, після чого голова лічильної комісії В.Л. Костюченко оголосив його результати: за – 18, проти – 1, утрималися – 1.

УХВАЛИЛИ:

За результатами таємного голосування (за – 18, проти – 1, утрималися – 1) обрати на посаду старшого наукового співробітника відділу астрометрії та космічної геодинаміки ГАО НАН України кандидата фізико-математичних наук

Іщенко Марину Вікторівну.

4. СЛУХАЛИ:

Звіт щодо виконання дослідно-конструкторської роботи «Розроблення 3D-моделі та конструкторської документації габаритно-динамічного макету наукової апаратури «Аерозоль-УА». Виготовлення габаритно-динамічного

макету наукової апаратури "Аерозоль-UA" » (внутрішній номер 388 Кт; договір з ДП «КБ "Південне" ім. М.К. Янгеля», наук. керівник к.т.н. І.І.Синявський)

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово к.т.н. І.І. Синявському.

І.І. Синявський розповів про роботу, яку він та його колеги провели в рамках ДКР «Розроблення 3D-моделі та конструкторської документації габаритно-динамічного макету наукової апаратури «Аерозоль-UA». виготовлення габаритно-динамічного макету наукової апаратури "Аерозоль-UA" » (внутрішній номер 388 Кт). Роботу виконано за договором з ДП «КБ "Південне" ім. М.К. Янгеля». Доповідач розповів про термін виконання ДКР, її фінансування (300 тис. грн.) та основні результати, зокрема про виготовлений габаритно-динамічний макет наукової апаратури "Аерозоль-UA", котрий невдовзі доставлять у ДП «КБ "Південне" ім. М.К. Янгеля». Насамкінець І.І.Синявський відзначив, що це — перша робота його наукової групи за договором з ДП «КБ "Південне" ім. М.К. Янгеля» і що він та колеги набули досвіду стосовно такого виду робіт.

Після цього **І.І. Синявський** відповів на запитання присутніх (**Ж.М.Длугач, В.А.Шемінова**).

В обговоренні виступу І.І. Синявського взяли участь: **С.Г. Кравчук**, акад. НАН України **Я.С. Яцків**, чл.-кор. НАН України **Р.І. Костик**.

УХВАЛИЛИ:

Затвердити звіт к.т.н. І.І. Синявського щодо виконання дослідно-конструкторської роботи «Розроблення 3D- моделі та конструкторської документації габаритно-динамічного макету наукової апаратури «Аерозоль-UA». виготовлення габаритно-динамічного макету наукової апаратури "Аерозоль-UA" » (внутрішній номер 388 Кт; договір з ДП «КБ "Південне" ім.М.К. Янгеля», наук. керівник к.т.н. І.І. Синявський).

5. СЛУХАЛИ:

Звіт щодо виконання науково-дослідної роботи «Створення Астрокосмічного центру обробки даних для вирішення задач багатохвильової астрофізики. Етап 5» (внутрішній номер 381 Кт; наук. керівник к.ф.-м.н. І.Б. Вавилова).

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово к.ф.-м.н. І.Б. Вавиловій.

І.Б. Вавилова розповіла про роботу, яку вона та її колеги провели в рамках НДР «Створення Астрокосмічного центру обробки даних для вирішення задач багатохвильової астрофізики. Етап 5» (внутрішній номер 381 Кт). Доповідачка поінформувала про термін виконання названої НДР, її фінансування (250 тис. грн.) та основні результати: виконані завдання, кількість публікацій, участь у конференціях. І.Б. Вавилова відмітила, що НДР проведено у співробітництві з ІТФ НАН України.

УХВАЛИЛИ:

Затвердити звіт к.ф.-м.н. І.Б. Вавилової щодо виконання науково-дослідної роботи «Створення Астрокосмічного центру обробки даних для вирішення

задач багатохвильової астрофізики. Етап 5» (внутрішній номер 381 Кт; наук. керівник к.ф.-м.н. І.Б. Вавилова).

6. СЛУХАЛИ:

Звіт щодо виконання науково-дослідної роботи «Оприлюднення досягнень з космічної науки і технологій у наукових періодичних виданнях України» (внутрішній номер 391 Кт; наук. керівник к.ф.-м.н. І.Б. Вавилова).

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово к.ф.-м.н. І.Б. Вавиловій.

І.Б. Вавилова розповіла про роботу, яку вона та її колеги провели в рамках НДР «Оприлюднення досягнень з космічної науки і технологій у наукових періодичних виданнях України» (внутрішній номер 391 Кт). Доповідачка поінформувала про термін виконання названої НДР, її фінансування (100 тис. грн.) та основні результати. І.Б. Вавилова відмітила, що НДР проведено за договором з ДП «КБ "Південне" ім. М.К. Янгеля».

В обговоренні виступу І.Б. Вавилової взяв участь акад. НАН України **Я.С. Яцків**.

УХВАЛИЛИ:

Затвердити звіт к.ф.-м.н. І.Б. Вавилової щодо виконання науково-дослідної роботи «Оприлюднення досягнень з космічної науки і технологій у наукових періодичних виданнях України» (внутрішній номер 391 Кт; наук. керівник к.ф.-м.н. І.Б. Вавилова).

7. СЛУХАЛИ:

Короткі звіти про закордонні відрядження співробітників ГАО НАН України.

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово зав. відділу фізики Сонця ГАО НАН України чл.-кор. НАН України **Н.Г. Щукіній**.

Чл.-кор. НАН України **Н.Г. Щукіна** розповіла про її закордонні відрядження протягом поточного року:

- конференція (Solarnet IV Meeting) «The Physics of the Sun from the Interior to the Outer Atmosphere» (о. Лансароте, Іспанія, 16—20.01.2017 р.);

- конференція «High-resolution Solar Physics: Past, Present, Future» (пік Сакраменто, Національна сонячна обсерваторія; Нью-Мехіко, США, 31.07—17.08 2017 р.);

- конференція «Our mysterious Sun: magnetic coupling between solar interior and atmosphere» (м. Тбілісі, Грузія, 25—29 вересня 2017 р.).

У відрядженнях на о. Лансароте (Іспанія) та до м. Нью-Мехіко (США) взяв участь також головний н.с. ГАО НАН України чл.-кор. НАН України **Р.І.Костик**. **Н.Г. Щукіна** поінформувала присутніх про обсерваторії, відвідані протягом цих відряджень, та представлені доповіді.

Після виступу **Н.Г. Щукіна** відповіла на запитання присутніх (**П.П.Берцик**).

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово с.н.с. відділу субзоряних та планетних систем к.ф.-м.н. О.В. Захожай.

О.В. Захожай розповіла про її відрядження до Йоркського університету (Торонто, Канада) протягом 9—21 вересня 2017 р. для спільної роботи з канадськими колегами щодо спостережень та моделювання процесу формування планетних систем. Зокрема, доповідь поінформувала про доповіді, котрі вона зробила на колоквиумі Йоркського університету та семінарі Університету Торонто за тематикою «Спостережні ознаки формування планетних систем». Після виступу О.В. Захожай відповіла на запитання присутніх (**Ж.М. Длугач, П.П. Берцик, Н.Г. Щукіна**).

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово с.н.с. відділу астрометрії та космічної геодинаміки к.ф.-м.н. О.О. Ході.

О.О. Хода розповів про його відрядження до Королівської обсерваторії (м. Брюссель, Бельгія) протягом 24—29 жовтня 2017 р. для участі у симпозіумі «EPN Local Analysis Centre Workshop 2017» за тематикою «Глобальні навігаційні супутникові системи», де він зробив доповідь про результати роботи (його та колег).

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово заст. директора з наук. роботи д.ф.-м.н. **П.П.Берцику**.

П.П. Берцик розповів про його відрядження до Міжнародного інституту космічних досліджень (м. Берн, Швейцарія) протягом 12—18 листопада 2017 р. для участі у симпозіумі «Еволюція багатих зоряних популяцій і подвійних чорних дір». У цьому ж відрядженні взяла участь м.н.с. АКІОЦ **М.О.Соболенко**, котра зробила доповідь за тематикою досліджень подвійних надмасивних чорних дір. П.П. Берцик схвально відгукнувся про доповідь М.О.Соболенко.

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово керівникові АКІОЦ к.ф.-м.н. О.О.Велесю.

О.О. Велесь розповів про його відрядження до Астрономічного обчислювального інституту Гайдельберзького університету (м. Гайдельберг, Німеччина) протягом 1—30 вересня 2017 р. для участі в обговоренні методології досліджень та розробці програмного забезпечення щодо виконання проекту з моделювання галактичного диску. За словами доповідача, це відрядження було дуже продуктивним.

УХВАЛИЛИ:

Інформацію про закордонні відрядження чл.-кор. НАН України Н.Г. Щукіної, чл.-кор. НАН України Р.І. Костика, О.В. Захожай, О.О. Ходи, П.П. Берцика, М.О. Соболенко та О.О. Велесю взяти до відома.

8. СЛУХАЛИ:

Інформацію про лист від ВД «Наукова думка» (вересень, 2017 р.), про розпорядження Президії НАН України № 525 і 628, про постанову Президії НАН України № 280 та деякі поточні справи ГАО НАН України.

Акад. **Я.С. Яцків** поінформував присутніх про лист від ВД «Наукова думка» (вересень, 2017 р.), яким назване видавництво повідомило, що розпочало складати план підготовки й випуску наукової друкованої продукції за державні кошти на 2018 р. за двома проектами: «Наукова книга» і «Наукова книга. Молоді вчені» та запропонувало подавати рукописи (до 1.10.2017 р.). Акад. Я.С. Яцків зауважив, що ГАО НАН України давно не подавала рукописів монографій молодих учених, і запропонував керівникам наукових підрозділів стимулювати таку роботу у відділах і лабораторіях.

Акад. **Я.С. Яцків** докладно поінформував присутніх стосовно розпорядження Президії НАН України № 525 «Про затвердження Положення про Офіс оцінювання діяльності наукових установ НАН України» (від 14.09.2017 р.) та № 628 «Про підготовку звітів про діяльність наукових установ і Звіту про діяльність НАН України у 2017 році» (від 15.11.2017 р.), додавши, що роздруковки цих документів можна взяти в кімн. 205.

Акад. **Я.С. Яцків** докладно поінформував присутніх про статтю Т.О.Петрушиної «Стан науки в Україні (за оцінками вітчизняних та зарубіжних експертів)», котру опубліковано у «Віснику НАН України», 11, 2017 р., с.66–80. Він додав, що 7 грудня ц.р. на засіданні Вченої ради заплановано послухати доповідь П.П. Берцика про роботу АКІОЦ та про оцінювання діяльності відділів.

Акад. **Я.С. Яцків** докладно поінформував присутніх стосовно постанови Президії НАН України № 280 «Про будівництво (реконструкцію) житла та інших об'єктів нерухомості в НАН України» (від 27.10.2017 р.). Далі доповідач, подякувавши за відвертість і публічність, висловив свій погляд щодо листів-відповідей співробітників ГАО НАН України стосовно доцільності чи недоцільності зведення і реконструкції будівель на земельній ділянці поблизу Обсерваторії та стосовно умов і оплати праці в ГАО НАН України.

Акад. **Я.С. Яцків**: Окреме питання в Різному: «Про чинники напруженості в ГАО НАН України та необхідність консолідації». Можна виокремити низку чинників, які підвищують конфліктність в ГАО та знижують ефективність роботи. Основні з них:

- обмежений фонд зарплати та, на думку окремих працівників, неправильний його розподіл;
- надлишкова інфраструктура, зокрема соціальна, та, на думку окремих працівників, неналежне її управління;
- незадоволення діями директора, який, на думку окремих працівників, не знаю, як точно сформулювати, але не такий, якого вони б бажали.

Почну з останнього. У нас ще живе той пострадянський синдром, що за все відповідає «начальник». Очевидно, що в сучасних реаліях це нонсенс, який може призвести до адміністративної дисфункції. Директор обирається вами і, отже, разом з вами відповідає за все, що ми робимо. Потрібна збалансованість вертикальних і горизонтальних зв'язків, щоб не скотитися до тоталітаризму чи до анархії.

Питання інфраструктури. Треба приймати нову реальність і знаходити шляхи вирішення наших проблем. Наприклад, так як ми вирішили питання реконструкції АЦУ-5 чи початку модернізації АЗТ-2 тощо. Сподіватися на зміну ставлення у державі до проблем науки не доводиться.

Питання оплати праці – це найважче питання, бо торкається оцінки ефективності роботи як підрозділів, так і окремих співробітників.

Акад. **Я.С. Яцків** повідомив про заяву В.О. Самохіна з проханням поновити його в аспірантурі ГАО НАН України для закінчення навчання (денна форма) і надав слово його науковому керівникові П.П. Берцику.

П.П. Берцик розповів про тематику наукових досліджень В.О. Самохіна та про його наміри закінчити навчання в аспірантурі ГАО НАН України.

В обговоренні взяли участь: чл.-кор. НАН України **Н.Г. Щукіна** (доповнила розповідь акад. Я.С. Яцківа про розпорядження Президії НАН України № 525 та ін.), акад. НАН України **Я.С. Яцків**.

УХВАЛИЛИ:

Інформацію про лист від ВД «Наукова думка» (вересень, 2017 р.), про розпорядження Президії НАН України № 525 і 628, про постанову Президії НАН України № 280 та деякі поточні справи ГАО НАН України взяти до відома.

Голова Вченої ради ГАО НАН України

акад. НАН України Я.С. Яцків,

учений секретар Ученої ради ГАО НАН України

Л.М. Свачій.